ש"ע א"ח סי תקל [רכ ט ע לו לו טי מקר אלפס ריש מו"ק דף וברא"ש שם סי' א אוטוש"ע א"ח סי תיו

גליון הש"ם

תום' ד"ה מה לר"ח וכו' הו"מ למימר. עי' תשונת מהר"י גן לג ח"ג סימן י"ג:

רבינו חננאל ת״ר את חג המצות תשמור לימד על חולו של מועד שאסו' בעשיית מלאכה דברי ר' יאשיה אמרה שמרתם את המצות עוד ישנוו זה או המבות כחי את חג המצות תשמור למה לי אלא ללמדך שכל שבעת ימים שבעת ימים צריכין שמירה. ר' (יוחנן) [יונתן] אמר ק"ו ומה ראשון . ישביעי כו׳. תניא אידך כל לימד על חולו של מועד שאסור בעשיית מלאכה דברי ר' יוסי הגלילי. ר"ע אומר [לא] אצטריך הרי הוא אומר אלה מועדי ה' מקראי קודש במה הכתוב מדבר אי ביו"ט ראשון . הרי הוא אומר ביום השמיני שבתון הא אין הכתוב מדבר מועדי ה' אלא בחולו של מועד שאסור בעשיית מלאכה. ולא מסרך הכתוב אלא לחכמים לומר איזו מלאכה אסורה [ואיזו מותרת] ל) עצרת שחלה להיות ע"ש בית שמאי אומרים יום טבוח לאחר לה יום טבוח ומודים שאם חלה להיות בשבת שאם חלה להיחו בשבת כו': **ירושלמי** עצרת שחלה להיות ע"ש ב"ש אומרים יום טבוח לאחר השבת וב״ה אומרים אין . לה יום טבוח אלא יומה היא טביחה. ואיז כ"ג מתלבש בכליו ומותרין בהספד ובתענית שלא לקיים דברי האומרים עצרת אחר השבת. ומודין שאם חלה בשבת שיום טבוח לאחר השבת. (ומודים שאם חלה טבות לאות חשבות (ומודים שאם חלה בשבת) ומותרין בו ביום בהספד ובתעני'. אבל אם חלה להיות באמצע שבת

לידים שייך לעיל דף יז ע"א:

לא ידענא. כמה ימים יהיו לתשלומין. קמ"ל דרבי אלעזר מה חג אלא חג הבא בומן אסיפה. הקשה הר"ר אלחנן דאמר פ"ק דר"ה (ובגמרא דסנהדרין) (דף יג.) א"ל רבי זירא לרבי אסי ודלמא לא עייל כלל וקאמר רחמנא תשמט ותיזיל עד חג הסוכות בו אתא לאשמועינן: מכלל דפרוייהו כו'. מדקאמר רבי יוחנן לא ס"ד דכתיב חג האסיף מאי האסיף אילימא חג הבא בומן אסיפה

הכתיב באספך את מעשיך אלא מאי אסיף קליר אלמא לא אמרי׳ חג הסוכות הבא בזמן אסיפה ותירץ מורי כיון דמבאספך שמעינן חג הבא בזמן אסיפה ואמר חג האסיף משמע ליקצר אבל אי לאו האי קרא [באספר וגו'] הוה דרשינן חג [האסיף] הבא בזמן אסיפה א"כ גם חג הקליר נימא הכי הואיל וליכא שום משמעות דמפיק ליה:חולו של מועד אסור בעשיית מלאבה. לכאורה משמע דמלאכה דמיתסרא ביה מדאורייתא דמפיק ליה מפסוק וכן בפרק ב' דמו"ק (דף יא: ושם) לא מיבעיא אבל דמדרבנן אלא אפילו חוש"מ דאורייתא וכן פי' התם בקונטרס וקשה לר"ת דא"כ דבר האבד וכמה מלאכות דשרינן התם היכי משתרו וכי היכן מלינו איסור דאורייתא מקלתו אסור ומקלתו מותר ועוד דתנן בפ"ג דמגילה (דף כה.) כל מקום שאין יו"ט ויש מוסף קורין ד׳ כגון חוש"מ ור"ח אלמא לא מיתסר מלאכה מדקאמר דאין יו"ט ועוד דכייל ליה בהדי ר"ח דרבנן כדאמרינן בירושלמי דתענית ובמקום שנהגו הלין נשיא דרגילין דלא למיעבד עבידתא בריש ירחא מנהגא הוא ועוד מלינו בירושלמי בפרק שני דמו"ק כלום אסרו מלאכה (ב) אלא כדי שיהו אוכלין ושותין ויהיו יגעים בתורה והם פוחזין וחוכלין ושותין משמע לישנא דמדרבנן הוא וכן בפ"ב דמו"ק (דף יב:) גבי ובלבד שלא יכוין מלאכתו במועד ובעי בגמרא כיון ומת מהו שיקנסו בנו אחריו את"ל לרם אוזן הבכור ומת קנסו בנו אחריו התם איסורא דאורייתא משמע דמלאכה במועד הוי דרבנן ומיהו יש לדחות דאמכוין מלאכתו במועד קאי דהשתא מיהא ליכא איסורא דאורייתא כיון דדבר האבד הוא מ"מ משמע לפי האמת דלא מיתסר רק מדרבנן וכי קאמר התם בריש פירקא לא מיבעיא אבל דרבנן אלא אפילו חוש"מ דאורייתא כעין דאורייתא קאמר לפי שיש לו סמך (נ) א [מקרא דאורייתא אבל ימי האבל ליכא אסמכתא אלא] מדברי קבלה דכתיב והפכתי חגיכם לאבל (עמוס ח) ודקאמר הכא אלא בחוש"מ מי שרי ח"כ משמע דחסור מן התורה וי"ל לאו משום דלא משתרי מדאורייתא אלא כיון דאקרא סמכינן

ליה למיתסר לא (ד) מסברא ליה לאוקמי קרא דשרי בהדיא בהכי וכן פירש

המלות שבעה אף כאן שבעה: וחג הקליר בכורי מעשיך. בחג שבועות כתיב: ה"נ הג הבא בומן קלירה. קאמר ולאו חוגג וקולר

אסיפה בחולו של מועד מי שרי ולא

מהדר ליה ריש לקיש אין מכלל לא ידענא כמה קא משמע לן דרבי אלעזר דתרוייהו סבירא להו אסור: את הג א"ר אושעיא וריש לקיש אמר יוחג הקציר המלות השמור שבעת ימים וגו' איזהו חג שאתה חונג וקוצר בו הוי אומר זה לימד על חולו של מועד שאסור עצרת אימת אילימא ביו"ם קצירה ביו"ם מי בעשיים מלחכה. דרוש ביה חת חג שרי אלא לאו לתשלומין יא"ר יוחנן אלא המצות יי משמור וכל משמור אוהרת מעתה חג האסיף אי זהו חג שיש בו אסיפה לא תעשה הוא שומריהו מן המלאכה: הוי אומר זה חג הסוכות אימת אילימא ביו"ט ששת ימי ברחשית. ימי כל שבוע מלאכה ביו"מ מי שרי אלא בחולו של מועד ושבוע בין שתי שבתות הן יושבין הרי קדושה לפניהן ולחחריהן: רחש חדש חולו של מועד מי שרי אלא חג הבא בזמן סחולו של יוכיה כו'. אף אתה אל תתמה על חולו אסיפה הכא נמי חג הבא בזמן קצירה מכלל של מועד כו׳ (ה) : כל מלחכת עבודה דתרוייהו סבירא להו דחולו של מועד אסור לה מעשו וכו'. וסמיך ליה שבעת בעשיית מלאכה מנהני מילי דתנו רבנן 2את ימים תקריבו אשה: לימד על חולו חג המצות תשמור שבעת ימים "לימד על של מועד וכו'. והכי דריש ביה לח חולו של מועד שאסור בעשיית מלאכה דברי תעשו שבעת ימים ובחג הסוכות רבי יאשיה רבי יונתן אומר אינו צריך קל כתיב ועליה קיימא הך מתניתא בתורת כהנים": מקראי קדש. משמע וחומר ומה ראשון ושביעי שאין קדושה קדשיהו בעשיית מלאכה: עלור לפניהן ולאחריהן אסור בעשיית מלאכה חולו ממלחכה. כדכתיב בהאי קרא גופיה של מועד שיש קדושה לפניהן ולאחריהן אינו לא תעשה מלאכה: הא הרי לא דין שיהא אסור בעשיית מלאכה ששת ימי מסרן הכתוב אלא לחכמים. כלומר בראשית יוכיחו שיש קדושה לפניהן ולאחריהן מאחר שאמר לך הכתוב שהן עלורין ומותרין בעשיית מלאכה מה לששת ימי ממלאכה ולא בכולן ולא פירש אי זו בראשית שאין בהן קרבן מוסף תאמר בחולו המותרת ואי זו אסורה דע וראה שלא מסרן אלא לחכמים היודעים להבין על של מועד שיש בו קרבן מוסף ראש חדש אי זו להטיל ההיתר ועל אי זו להטיל יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית האיסור והם יאמרו אי זהו י"ט על פי מלאכה מה לראש חדש שאין קרוי מקרא קידוש הראייה ואסור בכל מלאכה ואי קדש תאמר בחולו של מועד שקרוי מקרא זהו חולו של מועד שאינו אסור בכל קדש הואיל וקרוי מקרא קדש דין הוא שאסור מלאכה ועל חולו של מועד יגידו לך אי בעשיית מלאכה תניא אידך כל מלאכת זו מלאכה אסורה דבר שאינו אבד עבודה לא תעשו לימד על חולו של מועד ואיזו מלאכה מותרת דבר האבד: ולא שאסור בעשיית מלאכה דברי ר' יוםי הגלילי הניהן ר' טרפון. ומתני' תני שמותרים בהספד: בי"ע שחל להיות בשבת. שיום רבי עקיבא אומר אינו צריך הרי הוא אומר טבוח אחר שבת מותר בהספד מפני ⁴אלה מועדי ה' וגו' במה הכתוב מדבר אם האומרים עלרת אחר שבת. והאי בראשון הרי כבר נאמר שבתון אם בשביעי דאלכסא בלוד יו"ט שחל להיות בחול הרי כבר נאמר שבתון הא אין הכתוב מדבר הוא דאין יום טבוח שלו בא' בשבת: אלא בחולו של מועד ללמדך שאסור

בעשיית מלאכה תניא אידך פששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה' מה שביעי עצור אף ששת ימים עצורין אי מה שביעי עצור בכל מלאכה אף ששת ימים עצורין בכל מלאכה ת"ל וביום השביעי עצרת יהשביעי עצור בכל מלאכה ואין ששה ימים עצורין בכל מלאכה הא מבלא מסרן הכתוב אלא לחכמים לומר לך אי זה יום אסור ואי זה יום מותר אי זו מלאכה אסורה ואי זו מלאכה מותרת: ומותרין בהספד ותענית שלא לקיים את דברי האומרין עצרת אחר השבת: ◌ּ (והאיתמר) מעשה ומת אלכסא בלוד ונכנסו כל ישראל לסופדו ולא הניחם רבי מרפָון מפני שיום מוב של עצרת היה יָו"מ ס"ד אי ביום מוב מי קאתו אלא אימא מפני שיום מבוח היה לא קשיא כאן ביו"מ שחל להיות אחר השבת כאן ביום מוב שחל להיות בשבת:

הריב"ם בשם רבינו יב"א דמלאכה דמועד מדרבנן ולא כפירוש רבינו שמואל שפירש בערבי פסחים (פסחים דף קית.) גבי כל המבזה את המועדות כגון עושה מלאכה בחוש"מ והא ליתא דמדרבנן הוי וכדפי׳ והא דאמרינן ^{טו} גבי כותים ותיפוק ליה משום לפני עור לא תתן מכשול במלאכה דחוש"מ משום דסמך דקרא הוי והוי ליה לדוקין מודין בה: כוה ראשון ושביעי בו'. הוה מלי למפרך מה להני שכן דבר האבד מיתסר אלא שאין זה ק"ז גמור רק גלוי מילמא בעלמא לפי מה שפיר' דמלאכה לא מיתסר רק דרבנן: ראש חדש יוביה. דשרי בעשיית מלאכה שכן אינו קרוי יו"ט (ם) בפ"ג דמגילה (דף כב: ושם) וגם אינו נאסר רק משום מנהג לדפרי' וכי קאמר בר"ה (דף כג.) משום בטול מלאכה לעם בב' ימים דר״ח של ראש השנה מיירי אי נמי משום נשים דנוהגות שלא לעשות מלאכה כדאיתא בפירקי דרבי אליעזר לי וכן פרש״י במגילה (דף כב:): מה לראש חודש שכן אינו קדוי מקרא קדש. ° הוה מלי למימר מה לחול המועד דחיכה מוסף וקדושה לפניו ולחתריו:

 ל"ל א"ל], ל) [ע" מוק"
מו"ק יב: ד"ה מכנים],
נמה"א ימירה קדרים
עמוס" מו"ק ב. ד"ה משקין], ד) [בכורות כו:], וצ"ל והמנים והוא ני לי המניים המוכן בתוספתא פ"ב], ו) [תשמור שבעת ימי' וכל תשמור שלשת ינוי יכני מסנות כל"לו, ז) ואמור פרשה יבן, ל, כן, י) [מנחל פופטיפן, ה) רש"א, ע) [ע"ו כב. ושס], י) [וע' תוס' ע"ו כב. ד"ה תיפוק ליהן, ל) ופרק מ"הן,

תורה אור השלם ו. וְחַג הַקְּצִיר בְּבּוּרֵי מַעֵשֶּׁירְ אֲשֶׁר תִּוֹרַע מַעשִּיף אָשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה וְחַג הָאָסִף בְּצֵאת ַּבְּיִּ בְּאָסְפְּךּ אֶת מַעֲשֶׂירְ מִן הַשְּׂרָה:

2. אֵת חַג הַמַּצוֹת תִּשְׁמֹר שָׁבְעַת יָמִים תּאַכַל מַצוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִּךְ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב כַּי בוֹ יָצָאתָ מִמִּצְרְיִם וְלֹא יַרְאוּ פְנֵי רֵיקֶם: שמות כג טו

3. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְּרָא קֹדֶשׁ כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹּדָה לֹא תַעֲשׁוּ: שָׁבְעַת יָמִים תַּקְרִיבוּ אָשֶׁה לַיִיְ בָּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרֵא לְּדֶשׁ הַשְּׁמִינִי מִקְרֵא לְדֶשׁ הַשְּׁנִינִי יִּיאָנֵי. יִהְיֶה לְנֶיְ עֲצֶרֶת הָוֹא כְּל אָשֶּׁה לְיִיְ עֲצֶרֶת הָוֹא כְּל יילארת עבדה לא עבֹדָה לא יעבֹדָה לא ויקרא כג לה-לו .4 אלה מועדי יי מקראי ויקרא כג ז ברייבו האכל 5. שַׁשֶּׁת יְמִים האכל מַצוֹת וּבִּיוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת לִייְי אֱלֹהֶיף לֹא תַעֲשָׂה מְלָאבָה:

הגהות הב"ח רש"י ד"ה כאש חדש (ל) וכו׳ של מועד כו׳ הס״ד ואח״כ מה״ד מקרא קדש וכו' מלאכה הס"ד ואח"כ מה"ד כל מלאכת וכו' אשה לימד וכו׳ בתורת כהנים הס"ד ואח"כ מה"ד עצור ממלאכה: (ב) תום' ד"ה מולו וכו' כלום אסרו מלאכה בחוש"מ אלא כדי יים ל. בין ושום במורה ור שותיי אוכלין אוכלים ושותין ופוחזין אוכלים משמע לישנא כל"ל: (ג) בא"ד כעין דאורייתא האמר לפי שיש לו סמך אבד תימה אבד נמי דאסור במלאכה קא וכו' ודקאמר נמי הכל אל בחולו של מועד חוש"מ מי שרי משמע היש"מ מי שרי משמע כ"ל ומיפת א"כ (מתקן (ד) בא"ד לא מיסתבר ליה: (ה) ד"ה ראש חדש וכו' פ"ג דמגילה. נ"ב פי" דברפ"ג דמגילה תנו בר"ח ובחוש"מ קורין ארבעה כו' זה הכלל כל שיש בו מוסף ואינו יו"ט קורין ארבעה אלמא דר"ח אינו קרוי יו"ט: